

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la admiterea recursului depus de SRL „Art-Ex Construct”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Art-Ex Construct” către Primăria municipiului Chișinău privind recunoașterea încălcării dreptului prin nesoluționarea în termen a cererii, obligarea eliberării autorizației de construcție, recunoașterea dreptului de a începe executarea lucrărilor,

împotriva deciziei din 6 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-487/23
nr. PIGD 2-18163073-01-3ra-19042023)*

Recursul declarat până la 1 septembrie 2023. Omisiunea instanței de apel de a se expune asupra temeiniciei și legalității încheierii de admitere a revizuirii.
--

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. I. Barbacaru
Curtea de Apel Chișinău – jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

21 octombrie 2026
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de SRL „Art-Ex Construct”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ana Cucerescu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 ianuarie 2018, SRL „Art-Ex Construct”, în persoana administratorului Talmațchi Radu, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, solicitând:

- Recunoașterea încălcării dreptului reclamantului prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege, în special nesoluționarea în termenul legal a cererii SRL „Art-Ex Construct” de obținere a autorizației de construcție p-u construcția blocului locativ (D+P+8 E+M) în str. Coca, 7 mun. Chișinău.

- Obligarea pârâtului de a elibera SRL „Art-Ex Construct” autorizația de construcție pentru construcția blocului locativ (D+P+8 E+M) în str. Coca, 7, mun. Chișinău.

- Recunoașterea dreptului reclamantului de a începe executarea lucrărilor pentru construcția blocului locativ (D+P+8 E+M) în str. Coca, 7, mun. Chișinău.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 02 noiembrie 2017 SRL „Art-Ex Construct” în persoana administratorului Talmațchi Radu a depus la Primăria mun. Chișinău cererea de obținere a autorizației de construcție p-u construcția blocului locativ (D+P+8 E+M) în str. Coca, 7 mun. Chișinău, fiind eliberat de către autoritatea publică certificatul nr. 7329 din 02.11.2017.

3. La cerere, solicitantul actului permisiv (autorizației de construcție) a anexat toate actele prevăzute de legislația în vigoare, însă până la moment Primăria nu a eliberat autorizația de construire.

4. Conform art. 12 alin. (1) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se emite în baza cererii în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. Dacă emitentul nu a respectat termenul stabilit la alin. (1) și nu a informat în scris solicitantul despre refuz, autorizația de construire se consideră eliberată.

5. Conform art. 28¹ din Legea nr. 163/2010, actele emise în scopul autorizării executării lucrărilor de construcție cad sub incidența principiului aprobării tacite în cazul depășirii de către emitent a termenelor stabilite de lege și în lipsa unei comunicări scrise privind refuzul eliberării actului respectiv. Solicitanții care nu au obținut în termenul stabilit de lege actul permisiv sau refuzul oficial de eliberare a

acestui sunt în drept să aplice principiul aprobării tacite, conform procedurii stabilite la art. 62 din Legea nr. 160/2011.

6. Conform art. 3 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

7. În speță, nu este necesară înaintarea cererii prealabile, deoarece, conform art. 12 alin. (1) din Legea nr. 163/2010, autorizația de construire se emite în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, iar potrivit alin. (6), dacă emitentul nu a respectat termenul stabilit și nu a informat în scris solicitantul despre refuz, autorizația de construire se consideră eliberată.

8. Conform art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins..

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2018, acțiunea a fost admisă. A fost recunoscut încălcarea dreptului SRL „Art-Ex Construct” prin nesoluționarea în termen legal a cererii privind eliberarea autorizației de construcție a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe str. Coca 7, mun. Chișinău. S-a obligat Primăria mun. Chișinău să elibereze SRL „Art-Ex Construct” autorizația de construcție a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe str. Coca 7, mun. Chișinău. S-a recunoscut dreptul SRL „Art-Ex Construct” de a desfășura activitatea pentru care a solicitat autorizația.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, fiind respinsă cererea depusă de Primarul general al mun. Chișinău cu privire la repunerea în termen a apelului, a fost restituit apelul declarat de Primarul general al mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2018, ca fiind depus tardiv, a fost restituit apelul declarat de Țopa Iuri, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC EXTRAORDINARE

11. La 13 iunie 2018, Pogorea Sergiu, Palancean Olga, ACC nr. 55/546, ACC nr. 55/370, Eugen Dașchevici, Balan Mihai, AO „Comitetul civic de combatere a construcțiilor ilegale și apărarea drepturilor omului”, Palancean Liliana, au depus

cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2018, solicitând admiterea cererii și casarea hotărârii judecătorești.

12. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 iunie 2019, s-a admis cererea de revizuire depusă de Pogorea Sergiu, Palancean Olga, Palancean Liliana, ACC nr.55/546, ACC nr.55/370, Eugen Dașchevici, Balan Mihai, AO „Comitetul civic de combatere a construcțiilor ilegale și apărarea drepturilor omului”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2018 și dispusă rejudecarea cauzei. S-a atras în calitate de persoane terțe Pogorea Sergiu, Palancean Olga, Palancean Liliana, ACC nr.55/546, ACC nr.55/370, Eugen Dașchevici, Balan Mihai și AO „Comitetul civic de combatere a construcțiilor ilegale și apărarea drepturilor omului”.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND DUPĂ REVIZUIRE

13. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 februarie 2020, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Art-Ex Construct” către Primăria municipiului Chișinău privind recunoașterea încălcării dreptului prin nesoluționarea în termen a cererii, obligarea eliberării autorizației de construcție, recunoașterea dreptului de a începe executarea lucrărilor.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN APEL

14. La 12 februarie 2020, SRL „Art-Ex Construct” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 februarie 2020, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 6 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Art-Ex Construct” cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 februarie 2020. S-a declarat inadmisibilă cererea cu privire la eliberarea ordonanței provizorii.

16. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința apelului, apelul este admisibil, dar neîntemeiat, impunându-se soluția de respingere a acestuia.

17. Instanța de apel a constatat că, în termenul de 10 zile lucrătoare, nu a fost eliberată autorizația de construire, însă Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, prin răspunsul/scrisoarea nr. 21/7329 din 11.11/12.2017, a adus la cunoștință lui Talmațchi Radu că, la setul de documente depus pentru obținerea

autorizației de construire, lipsesc memoriul explicativ din documentația de proiect, avizul de verificare a documentației de proiect la compartimentul rezistență, buletinul de identitate și certificatul de înregistrare pentru persoana juridică, inclusiv actul civil/juridic între persoana fizică, proprietarul terenului, și persoana juridică menționată în cererea depusă, precum și contractul privind supravegherea de autor, semnat de către solicitant și proiectant.

18. Totodată, conform condițiilor de avizare a documentației de proiect din 27.10.2017, perfectarea autorizației de construire urma să fie realizată după aprobarea Planului Urbanistic Zonal aflat la etapa de aprobare în cadrul Consiliului municipal Chișinău. De asemenea, având în vedere grevarea și interdicția din Registrul bunurilor imobile al Î.S. „Cadastru”, se impunea prezentarea acordului SRL „Organizația de Microfinanțare Creditexpert”.

19. Instanța de apel a reținut că, atât până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, cât și ulterior, actele solicitate prin răspunsul/scrisoarea Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 21/7329 din 11.11/12.2017, de către SRL „Art-Ex Construct” sau Talmațchi Radu, nu au fost prezentate, motiv pentru care notificările SRL „Art-Ex Construct” din 09.02.2018, adresate Primăriei municipiului Chișinău, Agenției pentru Supraveghere Tehnică și Inspectoratului General al Poliției al MAI, nu se încadrează în prevederile art. 12 alin. (7) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

20. Completul a reținut că circumstanțele menționate nu permit acordarea protecției reclamantului prin constatarea aprobării tacite a autorizației de construire, or, până la data adresării reclamantului în judecată cu acțiune în instanță, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, prin răspunsul/scrisoarea nr. 21/7329 din 11.11/12.2017, a adus la cunoștință lui Talmațchi Radu necesitatea prezentării documentelor menționate.

21. Instanța de apel a reținut poziția instanței de fond potrivit căreia faptul că reclamantul nu a recepționat în termen răspunsul la cererea sa din 02.11.2017 nu îl scutește de necesitatea obținerii și, respectiv, deținerii documentelor prevăzute de art. 12 alin. (1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010 și, drept urmare, de a-i fi recunoscut dreptul de a începe executarea lucrărilor pentru construcția blocului locativ.

22. Or, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, la 11.11.2017, a emis răspunsul/scrisoarea nr. 21/7329 în termenul prevăzut la art. 12 alin. (1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010.

23. Mai mult ca atât, ulterior intentării prezentului proces, de către autoritățile statului au fost emise acte ce vizează construcția din str. Coca nr. 7, mun. Chișinău, și anume dispoziția nr. 348-d din 16.05.2018, prin care autoritatea publică locală a

dispus stoparea necondiționată a lucrărilor de construcție la șantierul respectiv, prescripția nr. 06 din 05.08.2019, prin care s-a dispus demontarea gardului, prescripția Preturii sectorului Buiucani din 16.05.2018, prin care a fost dispusă sistarea executării lucrărilor de construcție, precum și procesele-verbale de constatare din 17 iunie 2019 și 29 mai 2019, potrivit cărora s-a constatat executarea lucrărilor de construcție la șantierul din str. Coca nr. 7, ignorându-se dispoziția Primarului general din 16 mai 2018 și prescripția Agenției pentru Supraveghere Tehnică din 16 mai 2018.

24. Din considerentele menționate, completul a respins ca neîntemeiate argumentele apelantului, or, acestea nu au acoperire legală.

25. Cu privire la cererea privind eliberarea ordonanței provizorii în temeiul art. 215 Cod administrativ, completul a reținut că, potrivit art. 215 Cod administrativ, în cazurile care nu cad sub incidența art. 214, reclamantul poate solicita instanței de judecată care examinează acțiunea în contencios administrativ emiterea unei ordonanțe provizorii. Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul poate solicita emiterea unei ordonanțe provizorii instanței de judecată la care se va depune acțiunea.

26. În conformitate cu articolul nominalizat, ordonanța provizorie este o măsură provizorie dispusă de instanța de judecată, alta decât suspendarea actului administrativ, atunci când, în baza unei examinări sumare, ajunge la concluzia că pretenția revendicată de reclamant este întemeiată și emiterea ordonanței este necesară pentru evitarea consecințelor grave și ireparabile pentru reclamant.

27. Astfel, prin prisma normelor enunțate, completul a reținut că cererea cu privire la eliberarea ordonanței provizorii nu poate fi înaintată în instanța de apel.

28. Din considerentele menționate, completul a respins ca inadmisibilă cererea cu privire la eliberarea ordonanței provizorii.

29. Reieșind din cele expuse, dat fiind că instanța de apel a constatat întrunirea în speță a condițiilor de respingere a acțiunii înaintate de apelant și, astfel, legalitatea hotărârii primei instanțe, argumentele contrare ale apelantei fiind nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Completul Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia privind respingerea apelului declarat de SRL „Art-Ex Construct”.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

30. La 21 decembrie 2022, avocatul Cristina Doga, în interesele SRL „Art-Ex Construct” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 6 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (*f.d. 45-49 Vol.VIII*). Ulterior, la 28 aprilie 2023, SRL „Art-Ex Construct” a depus cerere de recurs motivată (*f.d. 55-64 Vol.VIII*).

31. În motivarea recursului, recurenta a invocat că la 6 decembrie 2022, reprezentantul apelantei, avocata Doga Cristina, a expediat prin intermediul poștei electronice către instanța de apel o cerere de amânare a ședinței de judecată, invocând motive de contrapunere a ședințelor de judecată și anexând probe confirmatoare. Cu toate acestea, instanța de apel, apreciind motivele indicate în cererea de amânare ca fiind neîntemeiate, prin încheiere protocolară a dispus examinarea cauzei în fond.

32. Recurenta a susținut că, prin prisma art. 205 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să admită cererea de amânare și să dispună amânarea examinării cauzei, pentru a asigura exercitarea efectivă a dreptului la un proces echitabil, sub aspectul egalității armelor. În acest sens, a menționat că la cererea de amânare au fost anexate probe prin care se confirmă că reprezentantul apelantei s-a aflat într-o altă ședință de judecată, fixată anterior, iar temeiuri care ar fi condiționat nerezonabilitatea amânării cauzei sau prejudicierea intereselor majore ale justiției nu au fost stabilite.

33. Astfel, recurenta a considerat că instanța de apel, examinând cauza în lipsa apelantei și a reprezentantului acesteia, care informase instanța despre imposibilitatea de a se prezenta la ședință, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, încălcând prevederile art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă și dreptul la apărare, precum și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

34. Totodată, recurenta a susținut că instanța de apel, la adoptarea soluției de menținere a hotărârii instanței de fond privind respingerea acțiunii, a concluzionat asupra aceluiași argumente, fără a da o apreciere argumentelor apelantei expuse în cererea de apel.

35. Recurenta a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au omis să examineze obiectul litigiului prin prisma art. 12 alin. (6) și (7) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, potrivit căreia, dacă emitentul nu a respectat termenul stabilit la alin. (1) și nu a informat în scris solicitantul despre refuz, autorizația de construire se consideră eliberată, iar solicitantul este în drept să înceapă executarea lucrărilor, conform condițiilor stabilite de lege, informând în scris emitentul și Agenția pentru Supraveghere Tehnică. De asemenea, emitentul eliberează necondiționat autorizația de construire în cel mult trei zile lucrătoare de la data primirii informației despre începerea executării lucrărilor.

36. În acest context, recurenta a menționat că raportul juridic litigios implică doar solicitantul autorizației și autoritatea publică locală obligată să o elibereze, iar consecințele constatării încălcării termenului legal de soluționare a cererii sunt prevăzute expres de lege. Prin urmare, a susținut că obiectul procesului nu implică vreun drept al revizuenților sau al persoanelor terțe.

37. De asemenea, recurenta a reproșat instanței de apel că nu a dat apreciere temeiniciei încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, nr. 3rh-2506/19 din 25 iunie 2019, prin care a fost admisă cererea de revizuire și casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 1 martie 2018, susținând că încheierea respectivă putea fi contestată odată cu fondul, iar în cererea de apel au fost invocate motivele netemeiniciei acesteia.

38. În continuare, recurenta a susținut că decizia instanței de apel este contradictorie, nu este clară și nu răspunde concret și expres tuturor cererilor și obiecțiilor formulate de părți, instanțele inferioare omițând să soluționeze cerința privind casarea încheierii din 25 iunie 2019.

39. Recurenta a invocat că instanța de apel avea obligația de a determina toate circumstanțele relevante pentru soluționarea cauzei și de a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă. În acest sens, a făcut trimitere la art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv cauza *Garcia Ruiz contra Spaniei* și cauza *Fomin contra Moldovei*, susținând că dreptul la un proces echitabil presupune obligația instanței de a motiva hotărârea și de a indica motivele pentru care argumentele părților au fost acceptate sau respinse.

40. În concluzie, recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 6 decembrie 2022 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 11 februarie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii în contencios administrativ, iar în cazul neadmiterii acestei pretenții, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

POZIȚIA INITAMȚILOR

41. Prin referința depusă la 20 octombrie 2026, intimații Balan Mihai, Pogoreanu Sergiu, Dașchevici Eugeniu și AO „Comitetul civic de combatere a construcțiilor ilegale și apărarea drepturilor omului” au solicitat declararea cererii de recurs depuse de SRL „Art-Ex Construct”, ca inadmisibilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

42. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

43. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite

neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

44. Art. 246 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului):

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.”

Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„(1) Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii:
d) casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.”

45. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

46. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.”

47. Art. 359 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Apelul declarat împotriva hotărârii se consideră declarat și împotriva încheierilor date în cauza respectivă, chiar dacă au fost emise după pronunțarea hotărârii și dacă atacarea încheierii nu se menționează în cererea de apel.”

48. Art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.”

49. Art. 453 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Încheierea de admitere a cererii de revizuire se pronunță în camera de deliberare și se supune căilor de atac o dată cu fondul, în condițiile legii. Instanța de competența căreia este calea de atac asupra fondului se expune, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii. Dacă încheierea de admitere a cererii de revizuire se casează, instanța admite calea de atac, casând, din oficiu, și actul de dispoziție emis ca urmare a reexaminării cauzei după revizuire.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

50. Referitor la respectarea termenului declarării recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că dispozitivul deciziei contestate a fost pronunțat de Curtea de Apel Chișinău, în ședință publică la 6 decembrie 2022.

51. Din actele dosarului rezultă că, la 16 decembrie 2022, reprezentantului recurente, avocatul Cristina Doga i-a fost notificat dispozitivul deciziei prin intermediul poștei electronice (*f.d. 44 Vol.VIII*), iar forma motivată a acesteia i-a fost comunicată ulterior, la 30 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (*f.d. 51 Vol.VIII*).

52. La 21 decembrie 2022, recurenta a depus cererea de recurs, iar la 28 aprilie 2023 a depus motivarea recursului (*f.d. 55–64, vol. VIII*).

53. Prin urmare, Completul de judecată reține că cererea de recurs motivată a fost depusă în termenul legal prevăzut de art. 245 din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), fiind respectate exigențele privind contestarea deciziei instanței de apel în calea de atac a recursului.

MOTIVAREA INSTANȚEI

54. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, decizia din 6 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare, în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

55. În speță, Completul de judecată constată că recursul declarat de SRL „Art-Ex Construct” este îndreptat împotriva concluziilor instanței de apel privind netemeinicia pretențiilor referitoare la eliberarea autorizației de construire și pretinsa încălcare a normelor de drept procedural la examinarea apelului.

56. Completul de judecată consideră întemeiată critica recurente potrivit căreia instanța de apel nu s-a expus asupra temeiniciei și legalității încheierii Judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 iunie 2019, prin care a fost admisă cererea de revizuire și casată hotărârea din 1 martie 2018. Din motivarea deciziei contestate nu rezultă că această chestiune procedurală distinctă ar fi fost examinată, deși recurenta a invocat-o în apel.

57. Potrivit art. 453 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța competentă să examineze calea de atac asupra fondului urmează să se expună, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admitere a cererii de revizuire. Această verificare nu este facultativă și nu se confundă cu examinarea fondului litigiului după rejudecare.

58. Prin urmare, instanța de apel trebuia să verifice legalitatea încheierii din 25 iunie 2019, inclusiv prin prisma motivelor invocate de apelantă, chiar dacă soluționa concomitent criticile îndreptate împotriva hotărârii din 11 februarie 2020.

59. În cauza de față, lipsa unei asemenea examinări nu poate fi suplinită prin constatările instanței de apel referitoare la fondul acțiunii, întrucât legalitatea încheierii de revizuire constituie o chestiune procesuală distinctă, cu potențial impact asupra procedurii de rejudecare și a actului judecătoresc pronunțat ulterior.

60. Conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

61. Astfel, dreptul la un proces echitabil trebuie să fie interpretat în lumina principiului preeminenței legii, unul dintre elementele fundamentale fiind principiul securității raporturilor juridice (*Okuyay și alții c. Turciei*, pct. 73). În consecință, soluția definitivă dată litigiului de instanțe nu mai poate fi pusă în discuție [*Brumărescu c. României* (MC), pct. 61; *Agrokompleks c. Ucrainei*, pct. 148].

62. În schimb, dacă un recurs extraordinar conduce cu drept deplin sau concret la rejudecarea în întregime a litigiului, art. 6 se aplică în maniera obișnuită procedurii de „reexaminare” (*Bochan c. Ucrainei* (nr. 2) (MC), pct. 46).

63. Dintr-o altă perspectivă Completul de judecată observă că, în cauza *Consocivil S.A. și Zelinski c. Republica Moldova* (cererile nr. 27773/05 și 5314/06, hotărârea din 28 mai 2019), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat a constatat că, în cererea nr. 5314/06, revizuirea a fost justificată de apariția unor noi circumstanțe. Curtea a reținut că reexaminarea unei cauze deoarece fuseseră descoperite noi circumstanțe, în absența explicațiilor din partea instanțelor naționale cu privire la motivele pentru care asemenea informații nu ar fi putut fi prezentate la prima examinare a cauzei, constituie o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, printre altele, *Popov c. Republicii Moldova* (nr. 2), §§ 48-54, și *Oferta Plus S.R.L. c. Republicii Moldova*, §§ 103-107).

64. Respectiv, este important de a constata că procedura de revizuire nu a fost utilizată într-o manieră incompatibilă cu principiul securității relațiilor juridice.

65. Prin urmare, întrucât Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra temeiniciei și legalității încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 25 iunie 2019, prin care a fost admisă cererea de revizuire și casată hotărârea din 1 martie 2018, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel ca fiind pasibilă de casare, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

66. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se expună, din oficiu, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii, procedura reglementată de art. 446 – 453 din Codul de procedură civilă.

67. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. d) (*în vigoare la data depunerii recursului*) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de SRL „Art-Ex Construct”.

Casează decizia din 6 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ana Cucerescu